

ledes at ville drage Slutninger fra, hvad der finder Sted i Udlandet, og deraf at ville slutte, at fordi Noget er mislykkedes i Udlandet, kan det heller ikke lykkes her. Forholdet kan virkelig, naar man kommer nærmere ind derpaa, vise, at en saadan Slutning ikke er rigtig, og det forekommer mig, at særlig ved de Forhold, her ere omtalte, ved Frihavnsanlæg, maa man være meget varsom med at drage saadanne Slutninger. Der er saaledes blevet nævnt, at man her ved Nordsøen har to mislykkede Frihavnsanlæg, nemlig i Hannover og i Oldenburg, de skulle være fuldstændig mislykkede eller nedlagte. Dette forekommer mig imidlertid at være ganske rimeligt, idet de sikkerlig ikke tilfredsstillende den Forbring, som maa stilles til den Plads, hvor et Frihavnsanlæg skal være. Det dreier sig her om meget smaa Byer, men de savne jo den Støtte, der selvfølgelig maa være tilstede for en Frihavn, nemlig en stor By med større Handelsvirksomhed; der skulde altsaa ved dem staves kunstige Handelscentre, og dertil kommer, at de ligge nær ved de to store Frihavne, Bremen og Hamburg, som øve en stor Tiltrækning paa Handelen; derfor er det da ogsaa rimeligt, at disse smaa Anlæg ikke blive benyttede. Det er anført, at man har østerrigste Anlæg, som ere nedlagte, nemlig i Trieste og Fiume og et tredje Sted, men heller ikke disse Frihavnsforhold, forekommer det mig, kan man sammenligne med de Ljombenhavniske. Trieste er ganske vist en stor og meget rig Handelsby, men baade den og Fiume have den meget uheldige Beliggenhed at ligge langt inde ved et meget dybt og smalt Farvand, langt fra den egentlige Søfartslinie ved Middelhavet; derfor synes jeg ikke, der er nogen særlig Grund til en Frihavn der, og en Oplagsplads for Handelsvarer til Middelhavet har egentlig ikke stor Udbygning til at blive benyttet paa disse Steder. Forholdene i København ere ganske anderledes, idet vi ligge ved den egentlige Handelsvej mellem Nordsøen og de store Have. Nu har det vist sig igennem de Oplysninger, Udvalget har modtaget fra den høitærede Indenrigsminister, at denne Nedlæggelse af Frihavnen i Trieste ikke er ganske korrekt; denne Skrivelse følger med Betænkningen som Bilag, og man vil deraf se, at disse østerrigste Havne, Trieste og Fiume tilligemed andre Havne der nede, i en lang Række have nydt særlige Begunstigelser med Hensyn til Toldforholdene; men disse Begunstigelser have medført Ulemper for den øvrige Del af Staten, og man har derfor allerede for længe siden bestemt at omordne disse Forhold; denne Omordning

vil imidlertid først træde i Kraft om lang Tid, og denne Mellemtid har man da benyttet til at indrette et virkelig Frihavnsanlæg i Trieste, men i mindre Udstrækning. Jeg tror derfor, at man heller ikke kan anføre Frihavnsanlægets Nedlæggelse i Trieste som Bevis for, at man ikke bør anlægge Frihavne.

Det andet Punkt, som ogsaa stærkt blev fremhævet ved første Behandling her i Thinget, var Størrelsen af de Pengeoffre, som Frihavnsanlægget krævede, Størrelsen af den Sum, som i det Hele taget skulde offres derpaa, og der blev nævnt, at de Fordele, der muligvis kunde opnaaes ved en Frihavn, ikke staa i Forhold til de Penge summer, der skulle anvendes dertil. Der blev ogsaa sagt, at Anlægget krævede en Sum paa 20<sup>3</sup>/<sub>4</sub> Mill. Kr., eller at det i hvert Tilfælde var den Sum, man satte i dette Anlæg. Det forekommer mig imidlertid, at denne Angivelse ikke var ganske rigtig. Jeg behøver ikke at nævne, at i denne Sum var der jo optaget et betydeligt Beløb, som skulde anvendes til Jernbaneanlæg, dels til Stationer, Spor o. s. v., dels til Expropriationer; dette Beløb maa selvfølgelig trækkes fra. Dernæst er optaget et Beløb paa 7 Mill. — jeg tager runde Tal, Hundreder af tusinder kommer det ikke an paa — som repræsenterer Værdien af de Arealer, som Havnevæsenet skulde indstøde i dette Anlæg. Jeg kan ikke rigtig se, at man er berettiget til at drage den Sum med i den Udgift, som Frihavnsanlægget egentlig vil koste. Dette Areal tilhører egentlig Havnevæsenet, men det vil fremdeles tilhøre Havnevæsenet, og hele Forstjellen forekommer mig at være den, at medens den Indtægt, som Havnevæsenet nu har af disse Arealer, ikke kan paaregnes at være synderlig stor, vil Indtægten sikkerlig være betydelig, naar de komme med i Frihavnsområdet. Det forekommer mig derfor ikke, at man kan sige, at det er noget Offer, som bringes Frihavnsanlægget, at disse Arealer anvendes dertil. Naar vi trække disse Summer fra, saa faae vi tilbage den Sum, som ogsaa er opført i Bemærkningerne til Lovforslaget, nemlig mellem 11 og 12 Mill. Kr. Af dette Beløb overtager et Aktiefelskab 3,800,000 Kr., det kan heller ikke siges at være noget Offer, der bringes Frihavnsagen; det er et Aktieforetagende, et Spekulationsforetagende, og hvis det, som vi haabe, bærer sig, saa er det ikke noget Offer, der bringes Frihavnsagen. Og endelig er der den sidste Sum paa 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> Mill. Kr., som skal anvendes af Havnevæsenet til Anlæg af Basiner, Landdannelser, Raier o. s. v., men heller ikke denne Sum kan betragtes som et Offer, der bringes Anlægget.